

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XI. Mortificationes & Pœnitentiæ corporales, earum vtilitates, & ratio
cum Spiritu faciendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

omnia, quæ ipsius obsequium exigit, tanquam *filius* valdè cupiens Patri suo placere. Et hoc spiritu orationem facies, & reliqua præstabis opera, quibus ille honoratur, & eidem obeditur.

Hæc sunt in genere tria opera, quæ ad satisfactionem & reformationem perfectam, quam quærimus, pertinent: sed quoniam singula includunt in se multa, & valdè vtilia, singulorum particularia in proximis capitibus indicabimus.

CAPVT XI.

MORTIFICATIONES, ET POENITENTIAE

corporales earum utilitates, & ratio eas cum spiritu faciendi.

P RIM I poenitentia digni fructus, qui sub ieiunio continentur, mortificationes sunt, & asperitates corporales, quibus duo illa, quæ Philosophi duobus illis verbis: *ABSTINE* & *SUSTINE*, exprimunt, adiungantur. Negando scilicet tuis facultatibus & sensibus delectabilia, quæ concupiscunt: nec solum illicita, sed etiam (vt S. Gregorius ait) nonnunquam licita, vt remotior sis à lapsu in illicita. & præterea te ipsum vrgendo ad res amaras, quas horres, accipiendas: vt carnem tuam pro meritis tractes. Quod teste S. Thoma, significat cōfectio illa, siue a *mixtura myrrha & aloes* in pondere centum librarum, qua Nicodemus mortuum & vulneratum Seruatoris nostri corpus vinxit: qua totum illud à capite vsque ad pedes ita condijt, vt totam mixturam imbibens à corruptione præseruaretur. ad significandū: si iustus sit per poenitentia peccato mortuus, habeatq; intra se Christum Dominū, velitq; absque vlla culpā corruptione seipsum conseruare, & à suis vulneribus plenè curari: debere eum *myrrha & aloes*, duplici scil. genere mortificationū, & asperitatū prædictarū sese inungere; & ita condire, vt totus eas imbibat: procurando vt plurimæ illa sint, valdeq; exacta. Illis itaq; vngendi tibi sunt *oculi & aures*, vt à peccatis & tentationibus, quæ per eos ingredi solent, præserueris; vngendū *os*, ne quid prohibicum per illud ingrediatur, aut exeat per linguam; vngendū *pectus & manus*, ne praua desideria sedē in illo collocent, nec in praua aliqua opera labaris: sed sponfam imiteris, cuius b *manus, stillabant myrrham; & digni pleni erant myrrha probatissima*. Hanc enim mortificationem omnibus suis operibus adhibebat, prosperis & aduersis; magnis & paruis ex: quo decem insignes vtilitates percipiebat, sicut iam declarabitur.

Filius.

Homil. 20.
in Euang. &
lib. 5 Moral.
cap. 3.
3. p. 9. 51.
2. ad. 2.
a Ioan 19.
39.

b Cant. 4. 5.

§. 1. Decem utilitates siue fructus mortificationum, & pœnitentiarum corporalium.

1.
a *Prou. 24.*
16.
Solui debita.
b *Apo. 18. 7.*

Lib. 3. contra hares.
c 37.

2.
c *Ioan. 10. 6.*
d *Cap. 11. 44.*
Reliqui ab aufert.

Lib. quest. in Matth. 10. 4.

e *Matt. 7. 13.*

f *Coloss. 3. 9.*
g *phes. 4. 22.*

g *Gal. 5. 24.*

P R I M U M hoc genere operum pergis porrò soluere tua debita, non solum ex confessis peccatis orta, sed ex venialibus etiam, in quæ a *septies in die cadit iustus* sic enim carnem maceras, quæ huiusmodi lapsibus dedit occasionem. & sic in eam animaduertis, iuxta legem illam diuinæ iustitiæ, quæ dicit: *b quantum glorificauit se & in delictis fuit, tantum date illi tormentum, & luctum*: rectum est enim, vt caro lugeat, induatq; cilicium & ieiunijs alijsq. pœnis afficiatur quæ in in culpis admittendis liberior fuit & effrenis. Et quemadmodum naturalis ipse Pœnitentiæ instinctus (vt ait S. Irenæus, effecit, vt Adamus & Eua, statim atque peccatum admiserunt, nuditatem suâ folijs ficus, quæ aspera sunt, operuerint, alijs mollioribus prætermisissis: Ita supernaturalis virtus Pœnitentiæ, quam qui iustificatus est, habet, eum inclinât, ad carnem suam asperitatibus castigandam, vt continuatos eius excessus puniat.

D E I N D E, qui per pœnitentiam resurgunt, vt plurimum non exuunt, aut deserunt, quemadmodum Christus Dominus noster *c linteamina*, & feralem amictum in sepulchro: sed prodeunt, quemadmodum Lazarus *d pedibus & manibus ligati in stratis*. Nam, etiam dimissa culpa, manent habitus, & cōsuetudines vitiosæ à prauis pristinis actionibus genitæ; & ab ipsis passionibus, prauisque carnis propensionibus ortæ, quæ veluti vestes & amictus sunt hominis veteris, & linteamina, quibus is mortuus, & in peccato sepultus, erat inuolutus. Quod si sis feruens pœnitens: meritò erubesces, indui vestibus mortui, cum iam viuas: Et quem Deus noua gratiæ suæ veste iam induit, meritò studere debes, statim exuere antiquas & laceras prauorū habitū vestes: vt ambulare, & viuere possis sicut homo resuscitatus: id quod facies, si corporalium pœnitentiarum exercitatione ita carnem mortificaueris: vt antiquas exuat consuetudines. Imitari (ait S. Augustinus) oportet prudentiam serpentū: qui pellem inueteratam aduertentes ex eo quod per terram serpant, quando nouam illis natura dat; per angustum foramen ingrediuntur: vt veterem exuant, ita vt nouæ pulchritudo appareat, illisque sit vsui: Ita tu videns te prauis moribus indutum, eò quod prauis tuis affectibus per res terrenas serpsieris. *e Ingredere* (vt ait Saluator) *per angustam portam*, mortificationis scilicet & pœnitentiæ, vt te feralem illum amictum, vestesque *f veteris Adami exuente*, splendere incipiant pretiosæ virtutū vestes, quas nouus Adamus tibi infudit. Et qui summè peccatū es detestatus, vt reconciliareris Christo: meritò debes id totum odissè, quod ex radice adeò noxia est ortum. propterea enim dixit Apostolus: *g qui sunt Christi;*

carnem

carne[m] suam crucifixerunt cum vitis & concupiscentiis. Non enim solum carnalis ipsa vita culparum est iugulanda: sed habitus quoque vitiosi, & concupiscentiæ iam quasi naturales effectæ, sunt omninò mactandæ: vt nihil ex eius familia & genere cum vita supersit. Quemadmodum Gabaonitæ ob ingens odium, quod habebant contra Saul, dixerunt Dauidi: *h virum qui attriuit nos, & oppressit iniquitæta delere debemus: vt ne vnus quidem residuus sit de stirpe eius. dentur nobis septem viri de filiis eius, vt crucifigamus eos Domino in Gaba:* quam petitionem, etsi asperrima videretur, voluit Dominus executioni mandari, vt intelligas, quanto odio prosequi debeas peccatum, à quo aded tyrannicè fuisti oppressus. Quare non solum ipsum iugulare debes; sed etiam quotquot ex eius stirpe prodierunt, crucifigere: qui sunt septem vitia capitalia, nullum permittens superesse. nec vllam prauam consuetudinem, aut passionem inordinatam: huiusmodi enim aded generale sacrificium Deo summo perè placet, tuæque animæ est tutissimum.

NAM si rem benè perpendas, caro ipsa, rebellis valdè est spiritui; suarumque passionum rebellione & pertinacia, ad nouas cum culpas inducit; & in bonorum operum exercitatione segnior reddit ac pigriorem & quoniam ex vili genere est, & progenie bestiarum: necesse est metum ei incutere flagellis, & alijs pœnis inflictis: vt saltem præ metu abstineat à tentando & irritando ad peccatum; seque spiritui subijciat in omnibus, quæ ille præceperit. siquidem tanquam ancilla & mancipium obedire tenetur. Quæ omnia mirificè complexus est Ecclesiasticus dicens: *i cibaria, & virga, & onus asino: panis, & disciplina, & opus seruo.* Quisnam hic est asinus, & hic seruus, nisi corpus nostrum? iumentum est enim: quia eius habet propensiones; seruus autem: quia ad id fuit conditum, vt spiritui seruiret, & imposita onera portaret. Sed quoniam iumentum est tardum, & seruus piger, rebellis ac fugitiuus: pane simul & baculo opus est: nutrimentum ei negari non debet, ne deficiat; sed virga & disciplina in manu est tenenda, ad puniendas eius rebelliones, pigritiam excutiendam, eumque in suis actionibus vrgendum. Præscribe illi operum pensum, in quo occupetur; vocales orationes, quas recitet; iustitiæ & misericordiæ opera, quæ facere; & occupationes, in quas incumbere debeat. in quibus, si defecerit, virga percute; moneasque disciplina, donec eas expleat. audi quod idem Ecclesiasticus addidit: *k seruo malenolo tortura & compedes; mitte illum in operationem, ne vacet.* quasi diceret: carnem hanc & sensualitatem aded rebellem tum ob admissa delicta torqueas, & flagellis premas; tum compedes adhibe grauiù mortificationum; ne laborem fugiat: sed suo Domino, qui est ipse spiritus, se subijciat, ac prosternat. Coge illam igitur bonis aliquibus actionibus occupari:

h 2. Reg. 21.
5.

3.
Carnem re-
fricat.

i Eccl. 33. 25.

k ibid. v.
28.

11. Cor. 9.
27.
In eum lo-
cum.

4.
Collat. 1. c. 7
Cello. 20. c. 8
S. Thom. 2.
2. q. 184. 6. 3.
Apolog. ad
Guilhelm.
colum. 6.
m 1. Cor. 15.
46.
n Prou. 24.
27.
Virtutes
plantat.

5.
Christo si-
milem fa-
cit.

o Gal. 5. 24
p Luc. 5. 35.
Vide S. Thō.
22. q. 147. a.
ad 5.
q 2. Cor. 4.
13.

*multam enim malitiam docuit otiositas, quæ eam faciet magis obstinatâ. Quod si etiam sanguinis aliquid illi extraxeris: noli propterea tristari: nam per huiusmodi sanguinem, discit illa virtutem: & spiritus bona comparantur. Sanctus enim Apostolus de seipso loquens dicit: *1 castigo corpus meum, & in seruitutem redigo*: cogens scilicet illud ad obtemperandum. Et quomodo illud cogebat? Theodoretus, vocem græcam, qua Apostolus vsus est, pro latina voce, castigo, ait significare: *vsque ad liuorem contundere*. Contundebat itaque Apostolus corpus suum, liuidumque reddebat, & cruentabat. sic enim excellentes in se virtutes inferebat.*

Hic est igitur admirandus alius harum pœnitentiarum, & operum exteriorum fructus, quæ (vt ait Cassianus) instrumenta sunt puritatis & sanctitatis; & quasi penicillus aut cœlum, quibus virtutes in tabulis cordium nostrorum pinguntur, aut calantur, & sublimiora spiritualia dona obtinentur. sine quibus externis, ait Sanctus Bernardus, *vix aut nullatenus spiritualia comparari* de lege ordinaria: ita enim Apostolus: *non prius quod spirituale est, sed quod animale & corporale: deinde quod spirituale*: ideoq; qui ex ignauia, aut negligentia corporalem exercitationem neglexerit: spiritualia bona non assequetur. propterea enim dixit Salomon: *non prepara foris opus tuum & diligenter exerce agrum*, siue corpus tuum: *vt postea ædifices domum tuam*. quasi diceret: pœnitentijs externis te prepara, ad agrum corporis & animæ tuæ colendum diligenter: euellens noxias vitiorum herbas, bonorum verò operum sementem iaciens: quæ copiosos virtutum fructus proferat, quibus nutriaris: & postea domum ædificæ relectæ contemplationis, vbi tuus spiritus habitet, requiescat, & bonorum, quæ desiderat, plenitudinem consequatur.

NE verò veterani existiment, sermonem hunc asperitatum corporis, ad se nō dirigi, nec pertinere: intelligant earum efficacitatē non terminari in prædictis affectibus: nam plurimum etiam conferunt ad res alias sublimiores. Quem verò excellentiorem alium finem desideras, quàm imitationem ipsius IESV Christi D. N. qui se in eis non ob sua, sed ob tua peccata, exercuit; non, vt carnem suam domaret; sed, vt te doceret, quomodo tuam domares: non vt proprias virtutes sibi compararet, sed vt viam modumque eas comparandi, tibi ostenderet. Cum igitur *o qui sunt Christi* debeant *carne[m] suam crucifigere*, quemadmodum suam ipse crucifixit: tuam ipse crucifige, vt illi similis efficiatur. Nam etsi Apostoli, vtpotē p̄ filii sponsi: *dum cum illis esset sponsus, non ieiunarent: cum tamen ablati ab illis fuit*, & in cœlum ascendit; valde solliciti ac diligentes fuerunt in ieiunijs, & alijs corporis afflictionibus, q̄ vt *vita Iesu manifestaretur in corporibus eorum*.

Hoc accedit, quod & tu, et si perfectissimus sis, possis eodem spiritu hanc exercitationem assumere, quo Christus ad eandem inducebatur: ut eam scilicet aeterno Patri offeras ad eius iram placandam; quam etiamnum in peccatores habet: & simul eam applices in satisfactionem pro iustis, adhuc viventibus aevita functis, ut sic liberalitatem hanc in omnes cum aliquibus proprijs tuis expensis exhibeas.

Et cum bonum exemplum alijs præbere tenearis: quod potest esse efficacius exemplum, quam iustus aliquis ieiunans, vigilans, sese mortificans, corpusq; suum castigans: quamvis non fuerit alius magnus peccator? Hæc vita severitas fuit magno illi Baptistæ pro miraculis & prodigijs, ad innumeros peccatores ad Deum convertendos. Quod si fortè huiusmodi asperitates alios docere debeas: quomodo id facere poteris, si eas ipse fugias? Nam, ut S. Hieronymus ait, delicatus Magister est, qui pleno ventre disputat de ieiunijs, nam & latro avaritiam damnabit, sed lingua Sacerdotis concordare debet cordi & manui, faciendo quod dicit: & re ipsa exercendo, quod docet.

AD HÆC in quocunque sis perfectionis gradu constitutus, opus tibi est orare, & gratias à Deo tibi & alijs petere: quas si velis impetrare: ieiunia, cilicia, aliasq; asperitates adhibere oportet. quemadmodum fecit Daniel & alij Sancti. Nam (ut S. Bernardus ait) *carnis afflictio, & mundi contemptus* duæ sunt orationis alæ: quæ illam in cælum eleuant: & impetrant, quod ipse orans à Deo petit. Quid igitur erit, si ad contemplationis fastigium ascendere contendas: necesse certè erit; carnem tuam ieiunijs & alijs afflictionibus ita subtilizare: ut spiritus possit ad gradum adeò excelsum, unionis cum Deo, conscendere. Quemadmodum & *Moses & Elias quadraginta dierum ieiunijs* præmissis ad montem ascenderunt: in quo fuerunt familiarissimè cum Deo conuersati. Et iidem digni postea fuerunt, qui in alio monte, ubi & *Christus fuit transfiguratus*, ei adessent; herentque pulchritudinis & claritatis eius participes. Quamobrem S. Augustinus duplicem ieiunij rationem distrinxit: alterum *incipientium*, qui ieiunant spiritu affligendi se ipsos, ob sua peccata; alterum verò *perfectorum*, qui lætiori spiritu ieiunant, ut Christum Dominum imitentur, & spiritum suum elevent in cælum. Et hoc ieiunium omni tempore fieri potest.

Ad quem tamen lætitia spiritum, & perfectam cum sapientia divina desponsationem, à qua lætitia illa procedit, obtinendam, hanc afflictionem adhibere oportet: exeunti enim ac rejicienti carnis delicias, dabit Deus spiritus delicias & voluptates: teque sibi coniunget, ut ascendere possis, quemadmodum *u sponsa de deserto delicias affluens innixa super dilectum suum*. Ne verò timidior sis, tuosq; humeros contrahas, quemadmodum David, cum desideraret Michol filiam Saul ducere: audi, quid eius parens ei dici iussit.

6.
Deum pla-
cat.

7.
Exemplum
præbet.

Epist. ad
Nepot.

8.
Orationem
iuuat.
Daniel. 10.
12.
Serm. 3. de
Ephan. cir-
ca medium
S. Bonau. lib.
3. Pharet.
c. 45.
Et contem-
plationem.

9.
Exod. 24.
18.
3. Reg. 14. 8.
Mat. 17. 3.
Lib. de Con-
sensu Euan-
gel. c. 27.

10.
Sapientia
desponsat.
Cant. 8. 5.

x i. Reg. 18.
25.

rit: *x non habet Rex sponsalia necesse, nisi tantum centum praputa Physiontram, ut fiat ultio de inimicis Regis: sponsalia & monilia, quæ Rex cœlestis à te petit, ut eius filiam cœlestem sapientiam ducas, non alia sunt, quàm carnis asperitates, & mortificationes ut scilicet superflua sensuum, & appetitionum perfectè circūcidas, ad vindictā sumendā de tuis hostibus: qui sunt ipsa vitia. Et eadem via simul obtinebis mortem, & spirituale improborū circumcissionem: faciens ex inimicis DEI, amicos eiusdem: ut ipse in eis glorificetur.*

§. 2. *Quo spiritu externa pœnitentia sint peragenda.*

a Rom. 12. 1.
Tres oblati-
ones.
D. Thom.
lect. 1. in
Rom. 12.

1.
Martyrium.
b Eph. 5. 2.
Eius deside-
rium.

2.
Mortifica-
tio.
Homil. 3. in
Euang.
fine.

Serm. 30. in
Cantica.

c Psal. 4. 6.
3.
Opera bona
corporalia.

SVPEREST, modum indicare, quo pœnitentiæ corporales sint subeun-
da, ad quod facit Apostoli admonitio, dicentis: *a obsecro vos fratres per
misericordiā Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem, sanctam, Deo pla-
centem, rationabile obsequium vestrum.* Ad cuius intelligentiam præmittit An-
gelicus Doctor; tribus modis posse nos offerre Deo corporum nostrorum
sacrificium, eosque omnes sanctum Apostolum hac sententia fuisse com-
plexum. *Primus* modus est per martyrium, quo ad horrenda tormenta, ip-
samq; mortem, si opus est, corpus exponimus pro fidei, & Christianæ Re-
ligionis defensione: imitantes in hoc amore (ut idem Apostolus ait) ipsum
*b Christum, qui dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis, oblationem & hostiā
Deo, in odorem suavitatis.* Quamvis autē in potestate nostra nō sit, sacrificiū
hoc nostrorum corporum offerre: possumus tamen offerre cor nostrum ad
id præparatum, ut desiderio existentes martyres, essentiali Martyrij glo-
riam promereamur. quemadmodum Ecclesia de S. Martino canit: *O sanctif-
sima anima, quā, et si gladius persecutoris non abstulit: palmam tamen Martyrii nō
amisit.* non enim hoc præmium amittitur, si animus martyrio nō desit: quā-
vis anno desit martyrium, quo eodē animo & charitas augetur, & marty-
rum Regem imitamur. nosque ipsos magis aptamus ad *aliam* corporum
nostrorum oblationem, quæ sit spontaneis cruciatibus & externis pœnitē-
tijs. quæ oblatio genus quoddam est prolixioris martyrij, de quo S. Grego-
rius: etiam si persecutores desint, pax tamen ipsa suo martyrio non caret: in
quo etsi colla ferro nō subijcimus, gladio tamē spiritus desideria carnis iu-
gulamus. Et quemadmodum S. Bernardus dixit: quamvis eiusmodi marty-
rium sit mollius, quam sit illud ferreum: molestius tamen est ob suam diu-
turnitatem. Accedit *tertium* corporum nostrorum sacrificium: cum ea cogi-
mus, bona externa opera exercere, etiam cum difficultatem & repugnan-
tiam in eis sentiunt. Offerimus enim Deo (ut ait David) *c sacrificium iustitiæ:*
quo iugulamur propriā nostrā voluntatē, ut expleamus diuinam. Quod no-
minatim præstamus, cum reliquis duobus operibus satisfactorijs operā da-
mus. dum sc. corporalia misericordiæ opera exercemus, ministrantes infir-
mis, & per nos ipsos ad pauperum & egenorū miseras reparandas acceden-

tes:

tes: & similiter cum vocales orationes fundimus & reliqua diuini cultus opera, in quibus etiam corpus defatigatur, prestamus. Omnia vero hac externa opera ijs circumstantijs & conditionibus sunt exercenda, quas S. Apostolus præscribit: dando se. operam, vt illa sint *HOSTIÆ VIVÆ*, non solum vita charitatis habitualis, quæ est in iusto; sed etiam vita actuali, quæ amoris spiritum eis coniungat: vt gratiæ vita conseruetur, & augeatur; & ipsa quoque æterna cõparetur. Quãobrem idem dixit Apost. *si spiritus facta carnis mortificaueritis uiuetis.* Quis. n. hic est spiritus? nisi actus interior, qui viuificat exteriorem, quæ admodum anima corpus ipsam viuificat. Et quæ admodum vnũ quodque corpus propriam habet animam, ita singuli externi virtutum actus adiunctum habere debent internum, qui sit eis instar animæ & spiritus. Si te ipsum humilias: id fac ex interno humilitatis spiritu: si facis eleemosynam, id fac cum spiritu cõmiserationis; si ieiunas, aut te ipsum flagellas, id fiat cum spiritu cõtritionis, aut aliquo alio affectu eorum, quos iam subiiciemus: Nam externi operis corpus viuificari & adiuuari potest varijs internorum actuum spiritibus; à quibus ad fines diuersos dirigatur. Quod si omnes illi interni actus desint, oblatio illa externa instar esset corporis sine anima, hostiæ mortuæ, & nullius valoris.

Ex quo oritur, vt eadem oblatio sit hostia *SANCTA*, cauendo diligenter ne quid culpæ illi admisceatur, quæ illam maculet, aut aliqua circumstantia desit, ex qua illa obfussetur. Nam alioqui obijciat tibi Dominus illud Malachiæ: quod tuis oblationibus ipsum non e honores, sed potius *despicias. offers enim panem pollutum, & quod pessimum est, ex grege tuo cecum, claudum, & languidum.* dum externo operi, ex se alioqui bono, culpas admisces, imprudentias, intentiones non rectas, aliosque plures defectus. Studet itaque iuxta Ioel Prophetam, *sanctificare ieiunium tuum, & quodcumque aliud opus externum: coniungendo illi sanctitatem internam, cuius illud sit fructus.* Neque enim *g fatuis virginibus* satis fuit, pulchras *lampades habere:* quia erant vacuæ oleo: lux enim & ignis ita oleo fouetur, vt sine illo non ardeat: & exterior penitentia, si misericordia & charitas absit: breui finietur. frustra, (ait S. Hieronymus) abstinentia corpus debilitatur, si animus tumet superbia. & quomodo virtus esse potest, quod abstineas à vino, si odio iraque; inebrieris? tunc gloriosa est & fructuosa carnis castigatio, cum anima ieiunat à culpa. Alioqui obijciat tibi Ecclesiast. *h unus adificans & unus deservit: s. quid prodesi illis, nisi labor?* si enim ieiunas & oras, vt pro tuis culpis satisfacias: sed ipso ieiunio & oratione nouas contrahas culpas, quæ alia indigent satisfactione & solutione, frustra laboras.

EAM ob causam hortatur idem Apostolus, vt hæc hostia sit etiam *DEO PLACENS*, intendendo se. eius honorem & gloriam, ipsique placere; & quod præcipit, aut consulit, exequi: non admiscendo inanem aliquam intentionem placendi hominibus aut honorem aliquem, aut commodum temporale ab

1.
Hostia viva.
Rom. 8. 13.

2.
Sancta.
e Mal. 1. 6.

f Ioel. 2. 13.
g Mat. 25. 3.

Vide Turrem
crem. Tract.
1. in Reg.
S. Benedicti.

h Eccl. 34.
28.

3.
Deo placens.

i *Matth. 1. 6.*
 &c.

4.
Rationalis.

k *Leuit.*
 l *Gen. 4. 7.*
 iux. *LXX.*

m 1. *Timot.*
 4. 7.

eis sperando aut quærendo. Propterea enim Christus Dominus in illo sermone, quem ad suos discipulos habuit in monte, ad eum commendauit INTENTIONIS puritatem, præcipue in ieiunio, elemosyna, & oratione publica, ne horum operum fructus euanesceret. Sed quoniam huiusmodi opera perire etiam possunt, si in eis fiat excessus: adiecit Apostolus RATIONALE OBSEQUIUM VESTRUM; quasi diceret: tota uestra oblatio, & obsequium sit moderatum ac discretum: vt omnia corporis vestri & sacrificia discretionis sale condiantur. Quemadmodum enim Deus dixit ad Cain: *si rectè offeras, & non rectè diuidas, peccasti*: Ita, ait Cassianus, non sufficit nobis, offerre Deo externa opera, etiam ex se bona: si, quod ea nimia sint, ab alijs melioribus nos retardent. quemadmodum qui ieiunant, & corpus indifcrete, & nimium castigantes, ad eum illud debilitat, vt non possit spiritui seruire, & sicut illi, qui huiusmodi corporalibus exercitationibus ad eum se tradunt, vt minus curent spiritualia; immemores consilij eiusdem Apostoli, quo discipulo suo Timotheo, in seipsum seuerissimo, dixit: *in exerce te ipsum ad pietatem: nam corporalis exercitatio in se ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est*, quemadmodum in proximo capite dicitur.

CAPVT XII.

DE ELEEMOSYNIS, ET MISERICORDIÆ
 operibus, & ratione qua tam diuites quàm pauperes
 possint eas excellenter exercere.

s. *Thom. 1.*
 2. q. 32. a. 2.

I.

ECVNDI perfectæ pœnitentiæ fructus sunt ELEEMOSYNÆ, & quatuordecim MISERICORDIÆ opera, septem spiritualia, & septem corporalia: quæ etiam possunt duplici prædicto nomine exerceri: ad satisfaciendum scilicet pro nostris peccatis, præcipue cum à Confessario in pœnitentiam iniunguntur. Tunc enim, quamuis opera sint misericordiæ, quæ proximum respiciunt, cuius miseriam subleuant: sunt tamen quasi Iustitiæ opera, quæ respiciunt Deum; & obligationem, quæ ei teneris satisfacere, & quæ illi debes reddere. Quibus operibus non minus utiliter debita tua exoluis, quam alijs pœnitentijs, & corporis asperitatibus. Hæ enim quamuis ex ea parte, qua maiorem carni pœnam inferunt, magis sunt satisfactoria; elemosynæ tamen, & misericordiæ opera ex ea parte sunt excellentiora, quod ex nobiliori radice promanent, & nobilius respiciant obiectam: extendentes quoque ipsam charitatem, à qua oriuntur, vt non proprium tantum, sed proximi etiam indigentis bo-

num